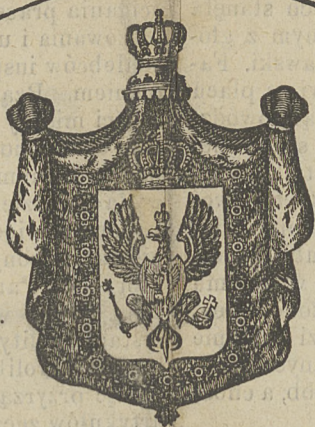

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ówiercrocennie dla miasta Poznania 1 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na $\frac{1}{2}$ szerokości przyjmują się tylko w Expedycji.

Drukem i nakładem Drukarni Nadworniej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Altona, 27 Listop. Urzędownie doszła tu wiadomość, że powrót wojsk pruskich ma być zawieszony. Wojsko pruskie, które wczoraj odeszło do Hamburga, dziś tu znów powróciło.

Petersburg, 27 Listop. — Moskiewska gazeta pisze: interesa Rosyi wymagają poparcia Austrii w sprawie weneckiej. Rosya starać się musi o zwrócenie akcji wywołanej konwencją wrześnieową przeciw Rzymowi. Rosya nie może pozostawić w wątpliwości co do swoich uczuć Austrią i tem się przyłoży do utrzymania pokoju. (Zkąd się wyrwa znów Moskwa z taką mową?)

Wedle niemieckiej petersburgskiej gazety wojska rosyjskie nie Bhokand, ale miasto Taszkend o 2 stopnie szerokości bardziej na północ położone zdobyły. Moskwa postanowiła tym sposobem ukarać za rabusiostwa Kokańców, sama przedstawiając cywilizatorstwo?

Bruksela, 27 Listop. — Independancee donosi z Paryża, że p. le Clerq udał się jako reprezentant francuski na konferencye do zmiany traktatu handlowego francusko pruskiego do Berlina. — Sekretarz cesarza Mocquard niebezpiecznie zapadł na zdrowiu.

Berlin, 27 Listop. — Dzisiejszy Staatsanzeiger zamieszcza obwieszczenie z dnia 22 Listop. 1864 r. dotyczące wypracowania projektu do ordynacji procesowej w sprawach cywilnych. Projekt ten wydrukowano i rozdano pomiędzy prawników do zaopiniowania. Podobny projekt wypracowano co do nowej ordynacji karnej, który będzie równie ogłoszony, w celu zasięgnięcia o nim opinii.

Berlin, 26 Listop. — Nad nowemi wojskami, które stanowią będą załogę w Szlezwiku i Holsztynie oddano dowództwo najwyższe generałowi Herwartowi v Bittfeldowi. Piechota i kawaleria przeznaczona do Szlezwiku i Holsztynu tworzy skombinowaną dywizyą pod generałem Fransecki.

— Kreuzzeitung pisze: hr. Rechberg jest praktycznym mężem stanu i gdybyśmy tego zkąd inąd niewiedzieli, poznalibyśmy z jego mowy powiedzianej w reichsracie, że rzeczywiście wiernie i szczerze dochowywał pruskiego sprzymierza. Nigdyśmy też niewątpili, że w hr. Leone Thunie mamy jednego z najdatniejszych i najpewniejszych przyjaciół, a chociaż nie mamy prawa do mieszania się w rozwój wewnętrzny Austrii, przecie ku radości naszej widzimy, że on się liczy do przeciwników Schmerlinga.

— Na posiedzeniu sądu stanu w d. 24 List. wniósł prokurator przeciw dziedzicowi Szczanieckiemu z Skoraszewa o 10 lat cuchthauzu, o uwolnienie Ludwika Szczanieckiego przeciw dziedzicowi Włodzimierzowi Kurnatowskiemu z Gostyczyna o 10 lat cuchthauzu, o uwolnienie ks. Bolesława Antonowicza z Ostrowa, przeciw Władysławowi Denelowi z Śmiełowa, o 10 lat cuchthauzu, o uwolnienie Witolda Rostkowskiego z Rażkowa, Włodzimierza Błociszewskiego z Wyszek, przeciw Adamowi Jarzembowskiemu o 6 lat cuchthauzu, o uwolnienie Witalisa Waltera z Wronów, Witolda Chodackiego z Koźmina, Ildfonsa Chelkowskiego z Wilczy i Kazimierza Miłkowskiego z Wilczy, przeciw dziedzicowi Stanisławowi hr. Czarneckiemu z Pakosławia o 10 lat cuchthauzu, o uwolnienie Hipolita Szawińskiego z Brylewa.

— Na posiedzeniu sądu stanu w d. 25. Listopada wniósł prokurator przeciw Tadeuszowi Braunek z Bojanic o 10 lat cuchthauzu, — o uwolnienie Seweryna Radońskiego, przeciw księdzu proboszczowi Cypryanowi Jaróchowskiemu z Pogorzeli o 15 lat cuchthauzu, o uwolnienie Faustyna Radońskiego z Ninina, przeciw Józefowi Wierzbickiemu z Włokna o 6 lat cuchthauzu, przeciw Józefowi Mieleckiemu z Nieszawy o 15 lat cuchthauzu, przeciw Napoleonowi Rekowskiemu z Koszut i Maksymilianowi Radziwiłłowskiemu z Zdziechowic o 10 lat cuchthauzu, — o uwolnienie Anastazego Radońskiego z Krześlic, przeciw Józefowi Prądzińskiemu o 6 lat cuchthauzu, przeciw Waleryanowi Hulewiczowi o 10 lat cuchthauzu, oprócz tego przeciw wszystkim, przeciw którym wnosi prokurator

o cuchthauz, wnosi także o oddanie ich po wysiedzeniu kary pod dozór policyjny na odpowiednią liczbę lat karze cuchthauzu.

Berlin, 17 Listopada. — Sąd stanu. Sprawa przeciw Polakom, Nie jesteśmy sędziami tych spraw; bardzo trudno przytem sprawdzić winę każdego do miary pewnej. Ale po tem, co wiadomo powszechnie, twierdzę, że z pewnością to nie jest droga, by lud politycznie niedojrzały czynić przystępnym dla nowych reform.

Mówca rzuca światło na działanie szlachty polskiej i wywodzi, że ono zmierzało do wzmocnienia państwa środkami moralnymi i ekonomicznymi, a w żadnym razie nie przeciwnymi prawu. Kiedy później stronnictwo się rozdzieliło wyraźnie, nazwano ten kierunek czarnym. Stronnictwo białych, które się potem utworzyło, dążyło do konstrukcyi z roku 1815. Najlepsi historycy przypisują nieudanie się zamierzonych ze strony Rosyi reorganizacyi zbyt ciasnemu kołu, na którym one miały się ograniczyć. Niesłuchanie śmiały krok adresu do cesarza dotknął narodu rosyjskiego w samo sedno. Około tego czasu zaczęto mówić o stronnictwie czerwonym. Były to żywioły, które wprawdzie jeszcze nie żądały powstania, lecz które parły ku tak nazwanej akcji, i znajdowały grunt przysposobiony w młodzieży miejskiej w drobnym stanie rzemieślniczym. Wszystkie stronnictwa jednoczyły się w niechęci do stanu urzędniczego rosyjskiego, a niechęć ta zmieniła się w gorącą nienawiść po ogłoszeniu stanu obłączenia. Mężów najspokojniejszych i najrozważniejszych bez najmniejszego prawa osadzono w cytadeli, a z tamtąd wysłano na wygnanie. Rząd policyjny tak pełen gwałtu plodzi konspiracyą, a ta znów zbrodnią. Ztąd wyszły zamachy przeciw namiestnikom, jeszcze więcej bez sensu, jak okropne. Krótkowidzące rządy policyjne prześladowały polskość jako taką i dziesiątkowały ją. Temperament namiętny Wielopolskiego zerwał ostatnią nie wiążącą wyższe stany polskiego narodu z rządem Nienawiść Rosyan wzmagała się tem bardziej, a ztąd wynikała dążność do demonstracyi mających utrzymać rozdział pomiędzy narodem a rządem, które też rozdział ten utrzymały.

W końcu roku 1862 ruch narodowy stanął w okresie wymagającym kierunku świadomego przywódców uznanych. Wobec tych żywiołów zapalnych miała nastąpić stara rosyjska branka, z nowem rozporządzeniem wyjątkowem. Tylko lud wiejski wedle niego miał sobie wzgląd zapewniony. Natomiast branka miała pochwytać młodzież wynotowaną z powodów politycznych, ponieważ chciano się pozbyć tej części ludności. Komu los rosyjskiego rekruta jest znany, ten dziwić się nie będzie, że brankę nazwano nie konskrypcyą, ale proskrypcyą. Po wykonaniu tego środka artykuły dziennikarskie oznajmiły ludności polskiej, że młodzież polska jest wesoła i szczęśliwa, iż przywdziała mundur cesarski. Artykuły te tchnęły szyderstwem, które zapaliło charakter żywy polskiego narodu. Wybuchło powstanie w Królestwie polskiem, a przebieg jego jest znany z historii. Proklamacya z czasów wyprawy ruchocińskiej daje wyraz gniewu narodu. Teraz stanęliśmy na puli niniejszego śledztwa. Tajne stowarzyszenie, które jako rząd tymczasowy postanowiło wziąć w ręce kierunek powstania, rozpoczęło walkę przeciwko armiom wielkiego mocarstwa europejskiego, bez broni, bez pieniędzy.

Dawniejsze nieszczęśliwe próby powstania Polski rozproszyły ułamki narodu polskiego do Francyi, Włoch itd. Zachowały one związek piśmienny z krewnymi, przyjaciółmi i dzielącymi ich opinie w kraju. Mimo wszelkie usiłowania władz znaleziono zapewne tylko maleńką część korespondencyi, jednak chociaż najmniejszej niema wagi, wplątano ją w to śledztwo. Co emigracya myśli, to dla Europy jest jawną tajemnicą, a materiały wplątany w to śledztwo można było tańszym kosztem z łatwością dziesięć razy powiększyć. Znana w historii jest słabość każdej emigracyi. Pewna, że ona traci związek z życiem państwa ojczystego, zamieniając za nie wrażenia życia obcego państwa. Państwo i jego kościół nigdy zupełnie się nie stónają do stósunków ojczystych. Mimo tych nieprzyjajnych okoliczności nie można pomawiać emigracyi polskiej o to, o co pomawiano niegdyś emigracyą francuską: że niczego się nie nauczyła i niczego nie zapomniała. Takie kierunki przybiera każda emigracya, i bądźmy sprawiedliwi, przyznając że i w emigracyi niemieckiej takie kierunki w pewnym względzie panują.

Ale przychodzi tu jeszcze inny kierunek, właściwy emigracyi, o którym oskarżenie nie wspomina. Gorzkie nad wyraz zapatrywanie się na życie emigracyi i na niedolę społeczną wszędzie idą w parze i prowadzą

do deklamacji kosmopolitycznych o równości itd., do teorii światowych, mających to do siebie, że nie mają żadnego sensu w zastosowaniu do stosunków ojczystej Polski. Te peryodyczne usiłowania zjednoczenia kierunków pomienionych mają więc zawsze tylko pozór powodzenia. W r. 1861 przysły jeszcze do tego usiłowania ludu włoskiego zjednoczenia się narodowego. W obec solidarności interesów konserwatywnych stanęła w przeciwieństwie solidarność interesów rewolucyjnych. Jednym z głównych reprezentantów tego kierunku jak wiadomo jest Mierosławski. Faktem jest, iż on w końcu Stycznia r. 1863 ukazał się w Galicyi na placu walki, a potem jak powiada, z polecenia rządu narodowego objął dowództwo. Potem nastąpiła dyktatura. Krótka próba skończyła się odmownym listem Mierosławskiego. Zdaje się, że Mierosławski tylko w jednym kierunku zawiązał stosunki z Warszawą i że z rozmaitych powodów nie zaprzeczono im publicznie, ale tylko tajemnie przeciw nim działano. Nie potrzeba wielkiej znajomości ludzi i stosunków publicznych, aby sobie powiedzieć, że decyzja ogromna powstania przeciw wielkiemu mocarstwu militarne, z przewidywaniem nieszczęśliwego końca, jest zawsze decyzją równoczesną i sympatyczną wielu tysięcy ludzi w stanie rozpaczy o swych stosunkach ogólnych społecznych i politycznych, ale nigdy nie jest wynikiem tajnej korespondencji drobnej liczby osób, a choćby ich było jak najwięcej.

Punkt ciężkości wszelkiej zewnętrznej pomocy znajduje się nasamprzód w Galicyi. Spodziewano się poparcia ze strony Austrii. Rozdwojenie dwojga wielkich mocarstw, solidarność religij i niejedno inne wzmacniało tę wiarę. Rząd austriacki podniecał te nadzieje dyplomatyczną interwencją na korzyść Polaków, obojętnością w obec powstania polskiego, tolerującą zbrojenie się ochotników i przechodzenie kup zbrojnych przez granicę. W Galicyi znaleziono podstawę operacyjną. Ale z samej Galicyi, im więcej się nad położeniem zastanawiano, nie można się było spodziewać skutecznej pomocy od szlachty polskiej, nie zgadzającej się z wystąpieniem Mierosławskiego. Dla tego powołano generała Langiewicza, którego dyktatura przecież trwała tylko kilka dni kilka. Potem brakło też i jednności, obok wpływu stronnictwa arystokratycznego zawsze jeszcze występowało małe stronnictwo za Mierosławskim.

Wtedy Austria w Lutym r. 1864. wystąpiła z zachowania się swego obojętnego. Pochwycono papiery, proklamacje Mierosławskiego, notatki z pupilaresów dowódców itd. Tym sposobem wyjaśniło się stanowisko rządu austriackiego, wreszcie z strony powstania zerwano zupełnie a podstawę działania przeciw Rosyi, która i tak nad granicą austriacką była zbyt małą, przeniesiono z południa ku zachodowi, nad granicę Poznańskiego i Prus Zachodnich.

A jakież tam zastano stosunki? U nas nie potrzeba dopiero stanu włóściańskiego obdzielać własnością, zaprowadzać ludowych szkół, wprowadzać w życie tolerancja religijną; stosunki u nas są niezmiernie odmienne od stosunków reszty dzielnic dawnej Rzplitej polskiej, i może, wolno powiedzieć, że są lepsze jak kiedykolwiek na jakim kawałku ziemi polskiej.

(D. c. n.)

Najlepsze twarde mydło

najprzedniejsza **mączka** pszenna, tudzież najprzedniejsze **modre** w proszku, kuleczkach i sztucznych poleca po najumiarkowańszych cenach

H. Michaelis,
Małe Garbary Nr. 11.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 28. Listopada 1864.

Zyto (wępel po 25 szefli) trzyma się. Na Listopad 29 list. 28¹¹/₁₂ pien., na Listopad Grudzień 29 list. 28¹¹/₁₂ pien., na Grudzień Styczeń 1865 29 list. 28¹¹/₁₂ pien., na Styczeń Luty 29¹/₂ list. 5¹/₂ pien., na Luty Marzec — na wiosnę 30¹/₂ list. 5¹/₂ pien.

Okowita (beczka 8000 proc. Trallesa) słabo. Wypowiedziano 27,000 kwart. Na Listopad 12¹/₂₄ list. 12 pien., na Grudzień 12¹/₂₄ list. 12 pien., na Styczeń 1865 12¹/₆ pien. i list., na Luty 12³/₈ list. 1¹/₃ pien., na Marzec 12⁷/₁₂ list. 1¹/₂ pien., na Kwiecień 12³/₄ list. 2³/₄ pien.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 26. Listopada.

Pszonica 46—58 tal.

Zyto na Listopad Grudzień i Grudzień Styczeń 33³/₈ tal., na wiosnę 34⁵/₈—³/₄ tal., na Maj Czerwiec 35³/₄ tal.

Jęczmień wielki i mały 27—33 tal.

Owies na Maj Czerwiec 22 tal.

Groch do gotowania 43—50 tal.

Groch na pastwę 43—50 tal.

Rzepak zimowy 92¹/₂ tal.

Olój rzepiowy na Listopad i Listopad Grudzień 11⁷/₈ tal., na Grudzień Styczeń 11²³/₂₄ do 1¹/₁₂ tal., na Kwiecień Maj 12⁷/₁₂—¹³/₂₄ tal.

Olój lniany 12³/₄ tal.

Okowita na Listopad i Listopad Grudzień 12⁷/₈ tal., na Grudzień Styczeń 12⁷/₈—¹¹/₁₂ tal., na Styczeń Luty 13¹/₁₂ tal., na Kwiecień Maj

13⁵/₈—³/₄—²/₃ tal., na Maj Czerwiec 13¹/₁₂ tal., na Czerwiec Lipiec 14¹/₄ tal., na Lipiec Sierpień 14⁷/₁₂ tal.

Gdańsk, 26 Listop. — Od dwóch dni silne mgły, a dzisiejszej nocy wiele upadło śniegu.

W targach zbożowych angielskich upłyniony tydzień, żadnej nie przyniósł zmiany, wszakże ceny trzymały się mocniej, a niższe dyskonto na 7% dozwala spodziewać się większego ożywienia w ogólnym handlu. Dowozy krajowe były szczupłe bo rolnicy ile mogą wstrzymują się ze sprzedażą po obecnych niskich cenach. Z zagranicy dostawienia także były zmienne a z Ameryki bagatelne. Gdyby jak mniemają dowozy amerykańskie miały ustać dla utrudnionej przez wojnę dostawy handel zbożowy bez wątpienia przeniósłby do stanowczo lepszego peryodu, bez tego zaś pozostanie do wiosny w stanie odrętwienia.

We Francji wzmocnienie cen nie utrzymało się a usilność targów przychodzi ze znizieniem.

Holandya Belgia tudzież portowe place morza niemieckiego i Bałtyckiego w zupełnej bezczynności.

Na naszej giełdzie targi nie okazują wiele ruchu, a notowania ostatnie pozostały bez zmiany. Na stare pszenice żądanie było lepsze. Świeża w kolorze jasna a ważna po zeszlotygodniowych cenach dawała się umieszczać, słabsze gatunki tylko ze znizieniem znajdowały kupców.

Odbyt zyto zwyczajny na export i konsumcją. Groch biały o ile suchy zupełnie, dosyć poszukiwany, na wilgotne ziarno nie było amatorów.

W ciągu całego tygodnia sprzedano pszenicy szefli 60,000, zyto 33,600, grochu 1500, siemienia lnianego 2100, rzepaku latowego 23.

Placono za szefel berliński:

	Funt.	Int.	funt.	Int.	Tal.	Sgr.	Fen.	Tal.	Sgr.	Fen.
Pszon.	78	—	27	81	—	25	10	1	20	—
»	82	—	15	84	—	14	1	28	4	1 3 4

Francya.

Paryż 25. Listopada. — Persigny nie mogąc się doczekać posady ministeryjalnej, uderzył w tkliwą ranę bez wiedzy cesarskiej, a może bez własnej, bo Persigny do jasnych głów nie należy. Dosyć, że uwikłał tę kwestyą i uraził dotkliwie rząd. Nie na długo więc wystarczą upomnienia, ścigania prassy, natchnienia i szpiegowauia. Persigny poruszył kwestyą biczowania i uciskania prassy, a z drugiej zdobienia krzyżami legii piersi schlebów inspirowanych, demoralizujących ogłupieniem drugich i upodleniem. Rządowi nareszcie zabrakło na barometrze do badania, co się święci między ludem; »kto wiecznie stara się otumaniać, bywa wreszcie sam otumanionym.« Jeden z redaktorów niemogących podołać rządowym napomnieniom i biczowaniom, padł na oryginalną myśl. Postanowił wydawać dziennik ustny, któryby się nie drukował, bez papieru, bez kaucyi, a więc nie mogący uleż napomnieniom i zakazom. Dobiera sobie ukształconych, wymownych i dobrą pamięcią obdarzonych golibrodów, których w Paryżu nie brak, a wiadomo, że golibrodzi najwięcej politykują. Tych więc golibrodów zwołuje każdego rana, przepowiada im o stanie polityki, uczy wstępnych artykułów i podaje im najświeższe telegramy. Golibrodzi rozlatują się na Paryż, jak wróble na proso, a spობiając przyrząd do golenia i pytają, czy od telegramów czy od wstępnych artykułów zaczynać mają. Golony oczarowany słucha artykułów, które powiązane w całość, dają obraz najświeższy sytuacji politycznej świata, potem idą jak na dezer telegramy; ogolony, utrefiony wstaje Francuz z podziwienia wyjść nie może, jak atwo został poinformowany o wypadkach świata i chętnie przystaje na 200 fr., które płacić ma na rok za golenie i wiadomości z pierwszej ręki, pewne i trafne. Tak niejedyn dobrze przygotowany, bez czytania stósów gazet, idzie na giełdę zarabiać. Ciekawi jesteśmy, jak sobie poradzi rząd co do napomnień, zakazów, kaucyi i stępli z tym nstnym oblatującym Paryż dziennikiem.

Austria.

Wiedeń, 26 Listop. — Pogłoski krążą o przesileniu ministeryjalnem. Stósunki między Schmerlingiem a Mensdorfem bardzo napięte i trudno, aby stary z nowym gabinetem się pogodził. Z Triestu wypłynęła legia meykańska 1,100 głów, powiększej części Austriacy, ale w niej też są polscy wychodźcy, których biedą napędzili Austriacy do szeregów.

Kronika miejscowa.

Poznań, 28 Listop. — Z osadzonych w berlińskim więzieniu hausvoigtei siedzi jeszcze z drugiej kategorii 14 Polaków a mianowicie: Ignacy Słupski, Piotr Czarliński, b. oficer z marynarki rosyjskiej, Karol Kosiński, Szukalski, Puttkammer, b. oficer pruski Chotomski, Edward Fedeki, Trenerowski, Piotr Ryffert, Pudzicki, Karfunkel kupiec z Wrocławia, Sorge, hr. Dąbski i Leski. Ostatni dwaj jako chorzy w lazarecie charité.

Przybyli do Poznania dnia 28 Listopada.

BAZAR: Ciesierski z Kościana, Schreiner z Myszkowa, Franklin z W. Jezior, Stableski z Kowalewa, hr. Mielżyński z Pawłowic, Roznowski z Sarbinowa.

	Tal. sgr. fen.	Tal. sgr. fen.
dwul. 85—14 88—12	2 5 — 2 10 —	
Zyta 78—17 83—24	1 5 — 1 10 —	
Grochu	1 15 — 1 19 —	
Siemie lniane	2 20 — 2 21 —	
Rzepak latowy	— — — 2 21 8	

Toruń przebyło pszenicy szefli 10,440. Zyta 9360. Siemienia 1260.

Stan wody w Tornniu 5' 10".

Kursa zamian: Londyn 6, 21¹/₄. Amsterdam 143¹/₂. Hamburg 151¹/₂.

Aleksander Makowski et Comp.

CENY TARGOWE w mieście Poznaniu.	dnia 28. Listopada. 1864 r.					
	od		do			
	tal.	sgr.	fn.	tal.	sgr.	fn.
Pszonicy pięknej, szefel po 16 garni	2	—	—	2	2	6
Pszonicy średniej	1	22	6	1	26	3
Pszonicy ordynaryjnej	1	17	6	1	20	—
Zyta przedniego, szefel	1	7	—	1	9	—
Zyta lżejszego	1	5	6	1	6	—
Jęczmienia dużego, szefel	1	4	—	1	3	—
Jęczmienia małego	1	1	3	1	5	—
Owsa, szefel	—	23	—	—	24	—
Grochu do gotowania, szefel	1	22	6	1	25	—
Grochu na pastwę	1	17	6	1	20	—
Rzepak zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzepak zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzepak latowy	—	—	—	—	—	—
Rzepak latowy	—	—	—	—	—	—
Tatarki, szefel	—	—	—	—	—	—
Koniczyna czerwona, cent. 100 fn.	—	—	—	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—	—	—	—
Ziemniaków, szefel	—	9	—	—	11	—
Masła, garniec	2	15	—	2	25	—
Siana, centnar	—	—	—	—	—	—
Słomy, kopa po 100 funt. w. Z. c.	—	—	—	—	—	—
Olēju rzepiowego, cent. po 100 fn.	—	—	—	—	—	—

Spirytus.

Beczka 100 kwart 80% Tralles.

	Tal.	Sgr.	F.	do	Tal.	Sgr.	F.
Dnia 26. Listopada	11	26	3	do	12	1	3
„ 28. „	11	25	—	„	12	—	—

Kommissya do ustanowienia ceny spirytusu.